

Sygn. akt V KK 376/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Roman Sądej

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Barbara Kobrzyńska

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Zbigniewa Siejbika

w sprawie **P. C.**,

o wydanie wyroku łącznego,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie,

w dniu 21 stycznia 2014 r.,

kasacji, wniesionej na niekorzyść skazanego przez Prokuratora Generalnego,

od wyroku Sądu Rejonowego w N.

z dnia 16 maja 2013 r., sygn. akt II K 2049/12,

uchyla punkt 1 zaskarżonego wyroku i na podstawie art. 572 k.p.k. umarza postępowanie w tym zakresie, a wydatkami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w N. rozpoznawał sprawę o wydanie wyroku łącznego wobec P. C., który był skazany prawomocnymi wyrokami:

1. Sądu Rejonowego z dnia 10 lutego 2004 r., sygn. akt IV K 1787/03, za przestępstwo z art. 280 § 1 k.k., popełnione w dniu 4 sierpnia 2003 roku, za które wymierzono karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat próby; postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 20 grudnia 2006 roku, sygn. akt XXIV Ko 4055/05, zarządzono wykonanie warunkowo zawieszonych kary pozbawienia wolności;
2. Sądu Rejonowego z dnia 13 stycznia 2005 r., sygn. akt XIII K 130/04/04, za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k., popełnione w dniu 13 kwietnia 2004 roku, za które wymierzono karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat próby; postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 10 marca 2009 roku, sygn. akt X Ko 5298/08, zarządzono wykonanie warunkowo zawieszonych kary pozbawienia wolności;
3. Sądu Rejonowego z dnia 11 sierpnia 2005 r., sygn. akt XIII K 617/05, za przestępstwo z art. 217 § 1 k.k., popełnione w dniu 1 maja 2005 roku, za które wymierzono karę 8 miesięcy pozbawienia wolności; oraz za przestępstwo z art. 190 § 1 k.k., popełnione w dniu 1 maja 2005 roku, za które wymierzono karę 6 miesięcy pozbawienia wolności; wymienione kary jednostkowe połączono i orzeczono karę łączną roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat próby; postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 10 marca 2009 r., sygn. akt X Ko 5298/08, zarządzono wykonanie warunkowo zawieszonych kary pozbawienia wolności;
4. Sądu Rejonowego z dnia 3 kwietnia 2008 roku, sygn. akt II K 49/09, za przestępstwo z art. 242 § 3 k.k., popełnione w okresie od 9 sierpnia do 24 sierpnia 2008 roku, za które wymierzono karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

W wyroku łącznym z dnia 16 maja 2013 r., sygn. akt II K 2049/12, Sąd Rejonowy orzekł:

1. na podstawie art. 85 k.k., art. 86 § 1 k.k. wymierzył skazanemu P. C. w miejsce poprzednio odrębnie orzeczonych kar wyrokami Sądu Rejonowego z dnia 11 sierpnia 2005 r., sygn. akt XIII K 617/05 i Sądu Rejonowego z dnia 13 stycznia 2005 r., sygn. akt XIII K 1130/04/4 – karę łączną 2 (dwóch) lat i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w pozostałym zakresie;
3. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego P. C. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i na dzień 27 maja 2013 roku stwierdzono jego prawomocność.

Kasację od prawomocnego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w N. z dnia 16 maja 2013 r., w zakresie pkt 1 jego części dyspozytywnej, na niekorzyść skazanego P. C., wniósł Prokurator Generalny, który zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa materialnego, to jest art. 85 k.k., polegające na połączeniu jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczonych wobec P. C. wyrokami Sądu Rejonowego z dnia 11 sierpnia 2005 r., sygn. akt XIII K 617/05 i z dnia 13 stycznia 2005 r., sygn. akt XIII K 1130/04/4 i orzeczeniu kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności w sytuacji, gdy zestawienie dat wskazanych powyżej orzeczeń z datami przestępstw przypisanych nimi skazanemu, prowadzi do wniosku, iż nie zostały spełnione przesłanki określone w tym przepisie, bowiem w sprawie o sygn. XIII K 617/05 skazany popełnił przypisane mu przestępstwa w dniu 1 maja 2005 roku, a zatem już po wydaniu wyroku w sprawie o sygn. XIII K 1130/04/4, co wykluczało możliwość wydania wyroku łącznego.

W konkluzji Prokurator Generalny wniósł uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w N. w zaskarżonej części i umorzenie, w oparciu o treść art. 572 k.p.k., postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest zasadna.

Zgodnie z art. 85 k.k., sąd orzeka karę łączną wówczas, gdy sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary

tego samego rodzaju albo inne podlegające połączeniu. Warunkiem wymierzenia kary łącznej jest więc to, aby przestępstwa ustalone różnymi prawomocnymi wyrokami popełnione zostały przez sprawcę zanim zapadł pierwszy, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw, wyrok i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu (*zob. uchwała Sądu Najwyższego - 7 sędziów, z dnia 25 lutego 2005 r., I KZP 36/04, OSNKW 2005/2/13*). Łączeniu w takim układzie procesowym mogą więc podlegać tylko kary wymierzone za przestępstwa, które nie są przedzielone żadnym skazującym, chociażby nieprawomocnym wyrokiem, jeśli chodzi o czas ich popełnienia (*zob. wyrok SN z dnia 12 maja 2009 r., V KK 65/09, R-OSNKW 2009, poz. 1103*).

W rozważanej sprawie Sąd Rejonowy w N., w punkcie 1 części dyspozytywnej zaskarżonego wyroku łącznego, połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec P. C. wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 11 sierpnia 2005 r., sygn. akt XIII K 617/05, za przestępstwa z art. 217 § 1 k.k. oraz z art. 190 § 1 k.k., popełnione w dniu 1 maja 2005 r., z karą pozbawienia wolności orzeczoną wobec niego wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 13 stycznia 2005 r., sygn. akt XIII K 1130/04/4, za przestępstwo z art. 279 § 1 k.k., popełnione w dniu 13 kwietnia 2004 r. Mając na uwadze daty wyroków wydanych w sprawach XIII K 617/05 i XIII K 1130/04/4 oraz daty przestępstw przypisanych P. C. tymi wyrokami, nie ulega wątpliwości, że wyrok Sądu Rejonowego w sprawie o sygn. akt XIII K 1130/04/4 został wydany przed popełnieniem przez skazanego przestępstw z art. 217 § 1 k.k. oraz z art. 190 § 1 k.k., objętych wyrokiem tego sądu w sprawie XIII K 617/05.

Innymi słowy, w odniesieniu do tych przestępstw – przypisanych wskazanymi powyżej wyrokami – nie zachodził realny ich zbieg, o który mowa w art. 85 k.k., albowiem pierwsze z tych przestępstw zostało popełnione w dniu 13 kwietnia 2004 r., po czym w odniesieniu do tego przestępstwa zapadł wyrok skazujący w dniu 13 stycznia 2005 r., a kolejne przestępstwa zostały popełnione w dniu 1 maja 2005 r., które zostały następnie przypisane skazanemu wyrokiem z dnia 11 sierpnia 2005 r.

Łącząc więc jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wobec P. C. wskazanymi powyżej wyrokami, Sąd Rejonowy w N. dopuścił się rażącego oraz oczywistego naruszenia przepisu art. 85 k.k., które można tłumaczyć, jak się wydaje, jedynie oczywistą omyłką. W przeciwnym wypadku należałoby bowiem

przypomnieć, że obraza przez sędziego przepisów prawa, jeżeli tylko ma charakter oczywisty i rażący jest zawsze podstawą jego odpowiedzialności dyscyplinarnej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2003 r., SNO 47/03, LEX nr 472137).

Wskazane w kasacji Prokuratora Generalnego uchybienie miało istotny wpływ na treść orzeczenia, bowiem w jego następstwie doszło do połączenia jednostkowych kar pozbawienia wolności nie podlegających łączeniu, lecz kwalifikujących się do odrębnego wykonania.

Kierując się powyższym oraz uwzględniając fakt, że kasacja na niekorzyść skazanego została wniesiona przed upływem 6 miesięcy od uprawomocnienia się zaskarżonego wyroku łącznego (art. 524 § 3 k.p.k.), należało zgodnie z art. 537 § 2 k.p.k. uchylić rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 1 tegoż wyroku i na podstawie art. 572 k.p.k. umorzyć postępowanie w tym zakresie, ponieważ ze wskazanych wyżej powodów brak było materialnoprawnych podstaw do orzeczenia kary łącznej i wydania wyroku łącznego.